

KESİT AKADEMİ DERGİSİ

ISSN: 2149-9225

The Journal of Kesit Academy

Dr. Öğr. Üyesi Alper AKGÜL
Trabzon Üniversitesi,
Devlet konservatuvarı
akalper1@gmail.com ORCID

AMATÖR MÜZİK EĞİTİMİ
BAĞLAMINDA MÜZİK
ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİNDE
VERİLEN PİYANO DERSİ ÜZERİNE BİR
İNCELEME

A STUDY ON PIANO LESSON IN
MUSIC TEACHING DEPARTMENTS
IN THE CONTEXT OF AMATEUR
MUSIC EDUCATION

Geliş / Submitted / Отправлено: 01.02.2021
Kabul / Accepted / Принимать: 19.03.2021
Yayın / Published / Опубликованный: 25.03.2021

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Article Information

Research Article

Информация о Статье

Научная Статья

Atıf / Citation / Цитата

Akgül, A. (2021). Amatör Müzik Eğitimi Bağlamında Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde Verilen Piyano Dersi Üzerine Bir İnceleme. *Kesit Akademi Dergisi*, 7 (26), 500-506.

Akgül, A. (2021). A Study On Piano Lesson in Music Teaching Departments in The Context of Amateur Music Education. *The Journal of Kesit Academy*, 7 (26), 500-506.

 10.29228/kesit.49755

Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır.

This article was checked by Intihal.net.

Эта статья была проверена Intihal.net

intihal.net

KESİT AKADEMİ DERGİSİ

ISSN: 2149-9225

The Journal of Kesit Academy

AMATÖR MÜZİK EĞİTİMİ BAĞLAMINDA MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMLERİNDE VERİLEN PİYANO DERSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

A STUDY ON PIANO LESSON IN MUSIC TEACHING DEPARTMENTS IN
THE CONTEXT OF AMATEUR MUSIC EDUCATION

Dr. Öğr. Üyesi Alper AKGÜL

Öz: Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen piyano dersi, müzik öğretmeni adayının piyano çalabilme becerilerinin gelişmesini sağlaması amacıyla hazırlanmıştır. Müzik öğretmenliği bölümlerinde alanda yaygın olarak kullanılan piyano enstrümanının öğretime yönelik öğretim teknikleri üzerine bir ders bulunmamaktadır. Piyano üzerine yoğunlaşan müzik öğretmeni adaylarının yanı sıra ana çalgısı piyano olmayanlar da hem genel müzik eğitiminde hem de ülkemizde yaygın olarak bulunan amatör müzik eğitimi veren kurslar ve sanat merkezlerinde yüksek düzeyde talep gören piyano derslerini verebilmektedirler. Bu sebepten, enstrümanın çalış öğretimi için gerekli olan bilgilerin yanısıra, değişik yaş gruplarında nasıl öğretilmesi gerektiğine yönelik bilgilerin de öğretilmesi önemlidir. Bu çalışmada, literatürde yapılan çalışmaların da desteğiyle, alandaki eksikliğe yönelik bir inceleme yapılmış ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Piyano Eğitimi, Piyano Öğretimi, Amatör Müzik Eğitimi

Abstract: Piano lessons in music teacher music teachers' training institutions in Turkey has been prepared in order to ensure the development of the ability to play the piano. There is no lesson on teaching techniques for teaching the piano instrument, which is widely used in the field, in the departments of music teaching. In addition to music teacher candidates who concentrate on piano, those whose main instrument is not piano can give piano lessons that are highly demanded both in general music education and in amateur music education courses and art centers, which are widely available in our country. For this reason, it is important to teach the information about how the instrument should be taught in different age groups as well as the information required for teaching playing. In this study, with the support of the studies in the literature, a review was made for the deficiency in the field and various suggestions were made.

Key Words: Piano Education, Piano Teaching, Amateur Music Education

GİRİŞ

Türkiye’de müzik eğitimi, örgün eğitim kurumlarının yanı sıra amatör müzik eğitimi veren kurumlar tarafından da yürütülmektedir. Bu kurumların müzik eğitimi adına önemli bir boşluğu doldurdukları düşünülmektedir. Devlet okullarında ilköğretim düzeyindeki müzik dersleri, bu kurumlarda görev alan müzik öğretmenleri ile yapılmakta; üniversiteler bünyesindeki konservatuvarlar, eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümleri bünyelerinde

görev alan akademisyenler ile yürütmektedir. Bunun yanı sıra özel okullar da yoğun bir şekilde müzik eğitimcisi istihdam etmekte bu derslere kendi tanıtımları açısından da büyük önem vermektedirler. Bu okulların haricinde, ülkedeki müzik eğitimi altyapısının büyük bölümü amatör sanat eğitimi ve bunun özelinde müzik eğitimi veren kurumlar tarafından yürütülmektedir. Amatör müzik eğitimi kurumlarında müziğe başlayıp daha sonra profesyonelleşerek müziği meslek edinen bir çok insan vardır. Bu açıdan bakıldığında bu kurumlar müzik eğitiminin yayılması ve gelişimi için çok önemli bir işleve sahiptirler.

Kuramsal Çerçeve

Amatör müzik eğitimi, her yaş grubundan ve eğitim düzeyinden bireylere verilebilir. İsteyen her yaş grubundan birey önkoşulsuz bu eğitimden faydalanabilir. Yaygın eğitim kapsamında okulların hafta sonu kursu, halk eğitim merkezleri, özel dersaneler ve özel dersler yoluyla, öğrencilerin istekleri doğrultusunda verilir. Özengen müzik eğitimi yaygın eğitim boyutunda büyük öneme sahiptir (Büyükköse, Yıldırım ve Şeren, 2016: 570). Kendine has bir çalışma etiğine de sahip olduğu düşünülen bu alan, sanata hayatın içerisinde amatör bir ruhla yer vermenin önemini anlamak ve bunu faaliyete geçirmek için kullanılmaktadır (Özdek, 2012: 1094). Amatör çalgı eğitimi, insanın kendisini fark etmesi, algılayabilmesi, tanıyıp tanımlayabilmesi, var olan becerilerini aldığı eğitim aracılığıyla geliştirmesi ve bu sayede kendisini gerçekleştirme imkanı vermesi bakımından müzik eğitiminin önemli bir boyutudur. (Ercan ve Orhan, 2012: 225).

Tarman (2006: 9)'a göre amatör müzik eğitimi "müziğe ilgi ve sevgi duyanlara yöneliktir. Etkin bir müziksel katılımı doyum sağlamak ve bunu sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışları kazandırmayı amaçlar. Bireyin yetenekli olması değil istekli olması önemlidir. Bu eğitim, genellikle müzik dersaneleri, kurslar ve özel dersler yoluyla bir müzik eğitimcisi ya da çalgı öğretmeni tarafından yürütülür. Uzman bir eğitimci bulunmaması durumunda birey; arkadaşları, anne-babası ya da çeşitli yazılı ve görsel yayınların da yardımıyla müzik eğitimine kendi kendine başlayabilir ve bunu sürdürüp geliştirebilir. Ancak bu durumda kuşkusuz daha az ve daha zor yol alınır. Bu nedenle bir uzman yardımına başvurmak yerinde olur. Amatör müzik eğitimi, aynı zamanda mesleki müzik eğitiminin de hazırlayıcısı ve bir alt basamağıdır" (Aktaran, Durak, 2007: 3).

Mesleki müzik eğitimi, müzik ile mesleki anlamda ilgilenen ve müziğin bir dalını seçen kişilere verilen eğittir. Müzik ile mesleki anlamda ilgilenen kişiler bu alanda belli bir yeteneğe sahip olan bireylerdir ve bu eğitim türü ile kişilere mesleğin gerektirdiği müziksel birikimi kazandırmak amaçlanır. Mesleki müzik eğitimi, genellikle örgün eğitim kurumlarında gerçekleştirilir. Mesleki müzik eğitimi müziği meslek olarak seçmiş yetkin ve yeterli kişilerce verilir (Karan, 2011: 6). Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli bir düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin, ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005: 32). Ülkemizde şu an mesleki müzik eğitimi konservatuvarlarda, Anadolu güzel sanatlar liselerinin (AGSL) müzik bölümlerinde, üniversitelerin eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinde ve güzel sanatlar fakültelerinin müzik bilimleri bölümlerinde verilmektedir. Bu kurumların yapıları ve özellikleri birbirinden farklı nitelik göstermektedir.

Tüm mesleki alan dersleriyle doğrudan ilgili olan piyano dersinin özellikle müzik öğret-

meni yetiştiren kurumların hedeflerine ulaşabilmesi açısından planlı ve programlı bir disiplin içerisinde yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple piyano öğretim programlarının içeriklerinin ve tüm öğelerinin dünyaca kabul edilmiş piyano öğretim yöntemlerini ve evrensel metotları takip eden bir anlayışla hazırlanmış olması gerekmektedir. Ancak ülkemizde özellikle müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara baktığımızda öğretim programlarının, ders tanımlarından öteye gitmediğini görmekteyiz. (Durak, 2007: 8).

Piyano eğitimi, dünyaca kabul edilmiş evrensel teknikleriyle öğrenilmesi sabır gerektiren çok uzun ve zor bir süreçtir. Ancak müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyanoya başlama yaşının ortalama on sekiz olduğu ve öğrenme sürecinin son değişmelerle sekiz yarıyıl olduğu düşünülürse, bu kurumlar için yapılacak olan piyano öğretim programlarının sanatçı-icracı ile müzik öğretmeni arasındaki farkı iyi irdeleyip hazırlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. (Durak, 2007: 8).

Çoksesli boyutuyla ilköğretimden yükseköğretime kadar tüm eğitim kurumlarında sainsal ve eğitimsel açıdan önemi kanıtlanmış olan piyano, müzik öğretmenin vazgeçilmez bir yardımcısıdır. İyi bir piyano eğitimi almış ve çalgısına hakim bir öğretmen, bu sayede derslerinde daha etkili olacak, saygınlık kazanacaktır (Görsev, 2006: 31).

Bir müzik eğitimcisinin her zaman kullanması gereken temel müzik enstrümanı ise hiç kuşkusuz ki çok sesli müziğin bel kemiği sayılan piyanodur. Müzik öğretmenliği A.B.D. öğretim programı incelendiğinde de bu durum açık ve net olarak görülecektir. Dolayısıyla piyano kendi alan özelliği yanı sıra diğer alan derslerinde de destekleyici ve tamamlayıcı rolünü mutlaka yerine getirmelidir. (Tunç, 2009: 4).

Konservatuvarlar, öğretmen yetiştiren müzik öğretmenliği bölümleri ve güzel sanatlar fakültesi müzik bölümlerinde piyano dersleri seçmeli ve yardımcı piyano başlıkları altında görülebilmektedir.

Bulgular

Ülkemizde, 81 ilde amatör müzik eğitimi veren kurumlar bulunmaktadır. Bu kurumlar, bir çok öğretmen ve öğretmen adayı için önemli bir iş imkanı yaratmakla beraber meslekte tecrübe kazanmaları için gerekli imkanı da sunmaktadırlar. Bu kurumlar, öğretmen ihtiyaçlarını müzik öğretmenliği bölümleri, konservatuvarlar ve güzel sanatlar fakülteleri ile müzik bölümlerinde okuyan ya da mezun olmuş öğretmenlerle karşılamaktadır. Bu gün müzik öğretmenliği bölümlerinden mezun olmuş - olacak öğretmen adayları milli eğitime bağlı devlet ve özel okullarda ders vermelerinin yanı sıra amatör müzik eğitimi veren kurslar, sanat merkezleri gibi hobi amaçlı eğitim veren yerlerde de ders vermektedirler.

Müzik eğitimcileri ile mezun olan öğretmen adayları kendi enstrümanlarının yanında bildikleri ve hakim oldukları diğer enstrümanların da derslerini verebilmektedir. Örneğin keman alanında ilerlemiş bir öğretmen piyano dersine de girebilmektedir. Piyano eğitimine olan ilgi ülkemizde yüksek bir düzeydedir. Bu sebepten dolayı amatörler için müzik eğitimi veren kurslar, özel eğitim kurumlarında piyano eğitimi ihtiyacı artmaktadır. Dönem içerisinde piyano dersleri ile beraber bütün sene içerisinde öğrencilerin gelişiminin sergilendiği sene sonu konser ve resital etkinliklerinde piyano çalan ve eşlik yapabilen öğretmenlere ihtiyaç

duyabilmektedirler.

Müzik öğretmenliği lisans programında ilk sene iki dönem boyunca piyano dersi bütün öğretmen adayları için zorunludur. İlerleyen yıllarda öğretmen adayları bu dersi seçmeli olarak görebilmektedirler. Bu dersler, öğretmen adayının gösterdiği performans ile enstrümana hakimiyeti artırıcı niteliktedir. Belirlenen ana hedef, bu yönde bir gelişim sergilenmesidir. Lisans eğitimleri boyunca müzik öğretmeni adaylarının piyano dersinin nasıl öğretilmesi gerektiğine dair bir ders bulunmamaktadır. Bu alandaki gelişim, öğretmen adayının kendi ilgisiyle ve piyano dersini almış olduğu akademisyenlerden edindiği bilgiler ile sınırlıdır. Tüm yaşlar için özellikle piyano eğitiminin en önemli aşaması olan başlangıç seviyesi için, piyano başlangıç seviyesindeki eğitim yaklaşımlarına yönelik bilgilendirmeler ve bununla ilgili bir dersin olmaması öğretmen adaylarının bu yöndeki gelişimlerini kendi çabalarıyla kapatmasına sebebiyet vermektedir.

SONUÇ

Işıkdemir (2019) çalışmasında, piyano eğitimcileri ile yapılan görüşmeler sonucunda eğitimcilerin çoğunun, temel müzik eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri hakkında bilgilerin olmadığı ya da yaptığı öğretim faaliyetlerinde var olan öğretim yöntemlerini kullanmadıkları sonucunda ulaşıp eğitimcilerin kendi çabaları ile farklı öğretim biçimleri uygulayarak öğretmeye çalışmışlıklarını belirtmiştir. (Işıkdemir, 2019: 51).

Ersoy (2010) yapmış olduğu çalışmada piyano öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun mesleğe yeni başladığını belirtip öğretmen adaylarının piyano öğretim yöntemlerine yönelik bir uygulama dersi almadıklarını belirlemiştir. Okul öncesi dönemde piyano eğitimi veren öğretmenlerin piyano öğretim yöntemleri hakkında yeterince bilgiye sahip olmadığı sonucuna varmıştır. Bu nedenle öğretmenlerin okul öncesi dönem ve erken müzik eğitiminde kullanılan yöntemler hakkında daha kapsamlı bir eğitim sürecinden geçmeleri gerektiği kanısına varmıştır.

Literatürde yer alan çalışmalarda görüldüğü gibi piyano dersi veren, alanla ilgili uzmanlaşan eğitimcilerin bu alandaki eksiklikleri ortaya konmuştur. Müzik öğretmenliği bölümlerine kabul edilen öğrencilerin piyano üzerindeki hazır bulunuşluk düzeyleri eşit değildir. Güzel sanatlar lisesinde piyano eğitimi alarak gelen öğrencilerin yanısıra kendi imkanlarıyla amatör müzik eğitimi veren kurumlar ile özel dersler ile eğitimcilerden dersler alarak gelen öğrenciler de bulunmaktadır. Her iki grup içerisinde de piyanoya özel olarak ilgi duyup ilerlemiş ve piyano enstrümanında branşlaşarak kendini ilerletmek isteyen öğrenciler bulunmaktadır. Amatör müzik eğitimi veren kurumlarda ders veren, piyanoyu başlangıç seviyesinde öğretebilecek kadar çalabilecek eğitimciler de alanda bulunmaktadır. Ana çalışması keman, bağlama, çello, flüt, şan vs. olup piyano dersini de veren öğretmenlerde bu kurumlarda dersvermektedirler.

Öneriler

- 1) Ülkemizde mesleki müzik eğitimi ile beraber özengen müzik eğitiminde de piyano enstrümanı yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Özel kurslar ve sanat merkezlerinde bu enstrümana yönelik yoğun bir ilgi ve talep söz konusudur. Müzik öğretmenliği lisans programında okuyan öğrencilerin enstrümanın çalışına yönelik

olarak verilen derslerle beraber piyanonun nasıl öğretilmesi gerektiğine yönelik yöntem ve teknikleri de içeren bir dersi görmeleri gereklidir.

- 2) Lisans eğitimi süresince bilimsel çalışmalarla da tespit edilen piyano öğretimi alanındaki eksikliklerini giderecek derslerin müzik öğretmenliği lisans programına eklenmelidir. Programda yer alan yoğun performans ve teknik gelişim üzerine olan eğitiminin yanı sıra etkili bir piyano öğretim yöntem ve teknikleri eğitimi dersi de bulunmalıdır.
- 3) Bu derslerde okulöncesi, ilköğretim seviyesi ve yetişkinler için olan yaş aralıklarını içeren öğretim yöntem teknikleri ayrı ayrı gösterilmelidir.
- 4) Bu dersi verecek öğretim elemanlarının özel olarak yetiştirilmesi gereklidir.
- 5) Çocuklara ve yetişkinlere özel metotların tanıtımına yönelik dersler veya seminerler düzenlenerek öğretmen adaylarının faydalanması sağlanmalıdır.
- 6) Yapılan bu etkinlikleri il bazında bütün öğretmenlerle de paylaşılması için üniversitelerin kurumsal sosyal medya hesaplarında içerikler oluşturularak paylaşılmalıdır.
- 7) Ülke çapında bir eğitim birliği oluşabilmesi için piyano enstrümanının nasıl öğretilmesi ile alakalı olarak mesleki sanat eğitimi veren kurumlarda görev yapan; piyano enstrümanı üzerine uzman olan akademisyenlerin ortak bir öğretim yöntemi belirlemek için bir araya gelmeleri, tecrübelerini ve fikirlerini paylaşmaları; çalıştaylar, kongreler ve bilimsel platformlar ile ülke çapında bilimsel platformlarda bu sistematığın oluşturulması için beraber hareket etmesi gereklidir.
- 8) Eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümünden mezun olan öğrenciler ülke çapında müzik eğitiminin yürütülmesinde önemli bir yere sahiptirler. Müzik öğretmenliği lisans programlarıyla öğretmen adaylarının müzik alanında donanımlı olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Lisans süresi boyunca enstrümanlarında ilerleme hakimiyetlerini artırıcı nitelikte derslerin olması yanı sıra müziği ve enstrümanı her yaşta her seviyede aktarabilmesine olanak sağlayacak onlara bu yolda yol gösterecek dersleri görmeleri gereklidir.

KAYNAKÇA

- Büyükköse, A. Yıldırım Orhan, S. Seren, M. (2016). Amatör Müzik Eğitiminin, Ortaokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerine Etkisi (Kırıkkale İli Örneği). *Turkish Studies*, 11 (21), 565-582.
- Durak, Y. (2007) Piyano Öğretim Programı Model Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Ersoy, S. G. (2010). Altı Yaş Çocuklarının Piyano Eğitimine Hazırlanmalarında Kullanılan Yöntemlerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Görsev, A. (2006), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Piyano Eğitimi, Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi ve Eşlik (Korepetiston) Dersleri ile Okul Şarkılarına Doğaçlama Eşlik Becerileri Arasındaki İlişkiler.

- Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Işıkdemir, T. (2019). 5-6 Yaş Çocukların Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Eğitimci Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Karan, M. (2011). Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Algı Eğitimi Alan Öğrencilerin Mesleki Yönelimlerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Orhan, S. Y. ve Ercan, N. (2012). Yetişkin Çalgı Öğretmeni Özellikleri. *Turkish Studies*, 7(4), 223-231.
- Özdek, A. (2012). Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Verilen Gitar Eğitiminde Veli ve Öğrenci Beklentilerine Yönelik Bir Araştırma: Kayseri Örneği, Niğde 10. Müzik Eğitimi Sempozyumu. 25-27 Nisan, Niğde.
- Tunç, T. (2009). Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında Uygulanan Armoni-Kontrpuan- Eşlik Derslerinde Piyanonun Kullanılabilme Durumunun İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, Ali (2005). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.